

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Nivelarea mizeriei. — Tot asupra proiectului de lege bancar. — Impozitul pe clădiri și societățile anonime. — *Cronica:* Impunerea salarelor funcționarilor particulari. — Procura advocaților stagiați este liberă de timbre. — Indicele de scumpete pe Noembrie 1931.

Nivelarea mizeriei.

Trecem prin momente cu adevărat eroice. Suntem lăsați să ne sprijinim pe puterile proprii, în cele mai grele clipe. Un lucru, care are și părțile sale bune, și rele. Rele, pentru că s'a înrădăcinat în opinia noastră publică ideea, că nu ne putem reculege fără ajutor extern, adevărat fără un împrumut. S'au legat atâtea nădejdi de acel împrumut, încât azi când capitalul ieftin întârzie să între în țară, mulțimea care crede, în efectele miraculoase ale împrumutului, este cuprinsă de simțăminte de nesiguranță și de descurajare. Această stare sufletească agravează situația generală. Ori este incontestabil, că dacă vom nimeri să găsim soluții potrivite pentru ieșirea din impas și fără concursul străin, izbânda va avea efecte morale puternice. O refacere sprijinită numai pe puterile proprii este cu mult mai solidă și mai trainică; o preferăm cu mult mai mult; ea va ofeli sufletele și va restabili încrederea în noi înșine, ceea ce valorează mai mult, decât orice împrumut extern.

De prezent suportăm urmările inflației, ale futuror greșelilor și naivităților, făcute până aci. Grosolanele disprețuirii ale legilor economice naturale, comise

de atotputernica și destrăbălata politică, se răsbună amar și fără îndurare. Știm, că în situația dată, adevărat rămași fără sprijin străin, reculegerea nu e posibilă, decât cu sacrificii dureroase și cu victime inevitabile. Ne-am împăca creștineste și cu aceasta fatalitate, dacă am avea siguranță, că am apucat pe drumul bun și că jertfele nu sunt zadarnice. Însă când auzim păreri autorizate, cari sfidează realitatea, cum a fost cazul deputatului și scriitorului economist, a dlui Corțeanu, care are îndrăzneala să mai spună, că ar mai fi și azi cetățeni, din cari fiseul nu ar fi scos deja maximul posibil, afirmând că ar trebui urmăriți, toți, cari mai stau în picioare, după pârjolul impunerilor, stăm înmărmuriți! Nu ne vine a crede, că mai pot exista oameni cu scaun la cap, cari nu sunt afectați de jalea cataclismului economic, din jurul nostru, ei mai caută victime pentru a stoarea impozite pentru stat. Stăm uimiți, și ne întrebăm, până unde va merge acest joc nebun al batjocoririi vitalității țării. Când se vor opri bărbații „politici” și „specialiștii economici”, în măsurile lor nesăbuite? Când se va pune capăt sgândăririi rănilor sângerânde?

Ne stă mîntea în loc, în fața neroziei fiscalismului, care culminează în „curba de sacrificiu” asupra salarelor funcționarilor. Cine poate trăi din restul net de salariu redus la 30—40%? Cine va mai consuma ceva? Pentru cine să se mai producă ceva în țară? Cui să-și vîndă negustorii mărfurile? Este omeneste posibil, ceea ce gîndesc autorii proiectelor de legi depuse în parlament, ca cea mai

neajutorată clasă socială, aceea a funcționarilor, să fie astfel umilită și batjocorită? Cu bucata de pâine trasă dela gura acestor pârlțiți și a familiilor lor, voiește statul să-și echilibreze bugetul?

Am mai spus-o când ne-am ocupat de curba de sacrificiu aplicată asupra salariilor funcționarilor publici, că măsura nu e bună, fiindcă are efecte grave, nu numai asupra stării lor sufletești, ci și asupra vieții economice. Curba de sacrificiu aplicată asupra salarelor funcționarilor publici a produs pentru stat un venit de 3¹/₂ miliarde Lei. Lipsa acestei sume, retrase din consum, s'a resimțit foarte dureros. Extinderea curbei și asupra lefurilor funcționarilor particulari, împreună cu majorarea curbei funcționarilor publici, cu alte 15% va produce dublul impozitului încasat dela funcționarii publici. Atunci se va refrage din consum o sumă de circa 10 miliarde Lei. Iși dau seama guvernării noastre de efectele acestei măsuri? Oare viața economică atât de anemiată mai poate suporta această pierdere de sânge?

Reducerea sarcinilor publice nu se face nici acum, căci cheltuielile bugetare ale Statului nu sunt reduse în folosul contribuabilului, ci o parte a lor este trecută în sarcina comunelor și județelor, cari vor trebui să-și sporească cotele, încărcându-ne cu noi impozite. Pentru golul, ce s'a constatat în visteria statului s'au sporit impozitele asupra salarelor, și așa reduse de cele mai multe ori sub minimumul de existență.

Se continuă și acum practica din trecut. Guvernării se complac într'o atmosferă izolată, departe de realitatea atât de plastică, și plâsmuiesc remedii artificiale, cari nu îndreaptă, ci mai mult înrăutățesc stările deplorabile în care am ajuns.

Noi preconizăm, că economii bugetare se vor obține numai prin reducerea numărului funcționarilor statului. Atunci este posibilă și plătimerea omenoasă a celor rămași în slujbe, pe lângă precizarea atribuțiilor și răspunderilor lor în serviciu. Atunci ar rămânea nemulțumiți cei în mod fatal concediați (circa 100.000) și bugetul ar fi redus la puterea de plată a contribuabililor. Prin aplicarea curbei de sacrificiu, pe care acum o mai și

sporese guvernării, vor deveni cu toții nemulțumiți, se va anarchiza întreg corpul funcționăresc și va reinvia și spori corupția, cu toate efectele ei morale atât de dezastruoase. Se face o filantropie rău înțeleasă pe socoteala tuturor, se face o politică financiară de struț. Se nivelează mizeria.

Oare din această stare sufletească ce va răsări? Nu-și dau seamă domnii dela București?

MARSUAS.

Tot asupra proiectului de lege bancar.

Am dori — și cu noi majoritatea băncilor ca prin acest Proiect să se urmărească mai mult decât un control suprapus altor multe controale, care sunt pe capul băncilor.

Făuritorii legii bancare să urmărească *ceva* printr'o nouă lege, ori apărarea deponenților și a acționarilor, — ori interzicerea sau cultivarea operațiilor pe credit, — ori crearea unui organ unic în necazurile bancare (Consiliul Superior Bancar), — pentru că așa cum se prezintă proiectul: cu definiții incomplete, cu reeditarea unor prescripții destul de bine fixate în coduri sau legi speciale, cu suprapunerea peste bănci de noi taxe, registre sau consilii, — mărturisim că nu-i înțelegem sensul.

În primul rând să se facă *definiții* bune, sau ele să se suprimă de tot, decât să se dea incomplete. Se pot lua chiar dela americani, englezi etc., care definesc „economia” „termenul depozitului”, „certificatul de depozit” etc., dacă finem să avem definiții în lege.

În Anteproiectul legii bancare s'a definit „întreprinderea bancară” ca o întreprindere comercială, care are de obiect principal orice fel de operațiuni asupra *sumelor de bani în numerar*, asupra *creditorilor*, asupra *efectelor de comerț* și asupra *diferitelor valori negociabile* (art. 1).

Această definiție în unele părți este incompletă, iar în alta nebănuț de cuprinzătoare.

Nu cuprinde *viramentul*, nici *depozitele* de tot felul sau deosebitele *mandate*, iar *orice fel de operațiuni asupra diferitelor valori negociabile*, este grozav de cuprinzător, și iată de ce: prin valori negociabile se înțeleg, acele valori cari pot forma obiectul unui negoț: efectele, lemnele, grânele, animalele etc.

Asupra acestora se pot face operațiuni de cumpărare, vânzare, asigurare, joc de bursă etc. Adică banca să poată face toate aceste operațiuni? Nu credem ca intenția proiectului să fi fost în sensul de mai sus, deci redactarea citată nu poate trece în lege.

Al doilea: de ce să se limiteze activitatea bancară numai la *societățile bancare* cum prevede articolul 2 din proiect, interzicându-i persoanei fizice, această activitate? Și când? Tocmai acum când asistăm la declinul societăților în materie bancară, când se pare că revine la pref iarăși, încrederea în persoana fizică. De ce atâta încredere în niște organisme cu răspundere minimă față de terți? Pentru că sunt înscrise în registrul societăților bancare din articolul 3? Este prea puțin.

Al treilea: fixarea capitalului la anume sume, iarăși nu e o măsură fericită, pentru că se vor găsi orașe unde nu se va putea completa minimul de capital cerut, și căroră o bancă le-ar fi de mare folos; prin urmare ele vor rămâne la discreția unor localnici sau unor bănci depărtate, care le va impune politica lor, care nu va fi totdeauna cea economică.

Mai notăm că s'au tratat ca *oarecare orașe*, orașele Arad, Brașov, Satu Mare, Târgul Mureș din Ardeal, orașe care măcar după populație se cădea să fie notate în categoria întâia bancară.

Deci să se lase capitalul băncilor liber la buna chibzuială a aceloră, cari fac bancă, sau a aceloră chemați să dea autorizația, actualmente: Camera de comerț, Tribunalul, și care până în prezent s'au comportat foarte judicios.

Al patrulea: să se scoată din legea băncilor, lucrurile fixate prin legi, prin uz, sau cunoscute și folosite de toată lumea.

Așa, în articolul 18 se prevede că administratorii societăților bancare în nume colectiv sau în comandă simplă,

vor fi numiți de adunarea societăților numai dintre asociații cu răspundere nelimitată.

Era cunoscut lucru, că în societățile în nume colectiv toți membrii sunt cu răspundere nelimitată, iar în societatea în comandă, asociatul care se amestecă în administrație, devine și el cu răspundere nelimitată, deci repetiția este inutilă.

Uzul apoi a fixat că deciziile Consiliului de administrație, se iau cu majoritatea absolută de voturi, că statutele pot fixa o majoritate mai însemnată, — că membrii absenți pot fi reprezentați prin procuri etc.

Lucruri cunoscute și folosite de toată lumea: că Procesele-verbale vor trebui semnate de membrii, care au luat parte la ședință, că la ele se vor alătura avizele separate, ale celor prezenți, — că membrii Consiliului de administrație sunt ființi a executa personal funcțiunile ce le sunt încredințate, — că directorii sunt responsabili de toate prejudiciile cauzate de ei cu rea credință, etc. etc. sunt lucruri arhicunoscute și repetiția lor într'o lege devine superfluă.

Al cincilea și ultimul punct de critică, — fiindcă celelalte sunt mai mărunte — este înființarea unui *Consiliu Superior Bancar*, din art. 42 și următoarele, care este un fel de controlor, de judecător, de putere executivă etc.

Băncile au azi un supraveghiator și controlor în organele lor: acționarii și censorii, — altul mai grav în Banca Națională, care are dreptul să verifice băncile cu care lucrează — și lucrează aproape cu toate — oricând și oricum și în fine justiția, paznicul suprem al ordinii, vine să o stabilească, acolo unde ordinea este amenințată.

Nu ar fi oare acest Consiliu, care nu aduce în patrimoniul bancar nici fonduri, nici pricepere deosebită, nici directive noi, nici mijloace diferite, — un simplu profitor? Căci art. 49 din proiect spune că bugetul Consiliului va fi acoperit prin *contribuția* tuturor băncilor, și prin *taxe speciale* ce se vor determina prin regulamentul acestei legi.

Nu vedem iarăși din tot Proiectul, ce va face acest Consiliu, afară de ședințe.

Prevede Proiectul, nu e vorbă, că acest Consiliu va acorda autorizațiunea de a exercita un comerț de bancă (art. 4) (care se da până acum de Camera de Comerț și Tribunal) — că va putea propune modificarea și completarea actului constitutiv și a statutelor (art. 5) (lucru ce se făcea de adunarea constitutivă și Tribunal), —

— că se va sesiza în caz de abateri ale băncilor dela prezenta lege sau dela Statute, — fie din oficiu sau din reclamații etc.

Toate măsuri de poliție, fără să vedem nici o acțiune constructivă cum ar fi: procurarea de credit sau mărimi de capital, acordare de garanții către cei cu care băncile lucrează, educația generală a conducătorilor și a clientelei, educație atât bancară, cât și economică, crearea unei clase de specialiști, care să sfătuiască clientela în materie financiară.

Un organism bancar, cu rolul de tutor, găsim că ar avea sens numai dacă ar urmări îndeplinirea unui bine general de ordin economic, iar nu numirea în Consiliu a unei serii de oameni foarte cum se cade.

Trăim niște timpuri în care se prăbușesc tronuri, principii, idoli și altare, — deci ne trebuie un organism bancar, nu îmbrăcat în zalele ruginite ale unor forme uzate, ci unul care să pună în acord civilizația veche, individualistă, cu evoluția nouă a reintegrării patrimoniului social. Dacă avem putere, — să mergem înaintea evenimentelor, — dacă nu, — să le așteptăm, dar să nu ne facem iluzii că printr'o lege restrictivă vom abate evenimentele, cari se văd.

Dr. AL. SOBESCU.

Impozitul pe clădiri și societățile anonime.

Acum când sunt în curgere debaterile în ultima instanță (Curtea de Apel) a recursurilor în cauze fiscale din anul curent, credem că nu e fără interes să analizăm nițel procedura uzitată la impunerea veniturilor din clădiri aparținând societăților anonime.

Deși s'ar crede că textul legii este precis și nu ar trebui să dea loc la interpretări diferite, totuși în special cu privire la acest impozit nici

legea, nici instrucțiunile oficiale pentru aplicarea ei nu limpezesc îndeajuns diferitele situații ce obvin în materie.

Cu toate acestea, ținând cont și de adausele la instrucțiuni făcute de către comisia centrală fiscală, precum și de deciziunile din trecut ale curților de apel, se pot stabili unele norme ce trebuiesc luate în seamă la stabilirea acestui impozit.

Înainte de toate trebuie să accentuăm, că legea evită dubla impunere, deci acelaș venit nu poate fi impus la două impozite elementare în mâna aceluiaș proprietar, cum ar fi în cazul dat, atât la impozitul pe clădiri, cât și la impozitul comercial sau industrial, iar în rândul al doilea, legea admite amortizarea clădirilor în toate cazurile, însă sub diferite forme, după cum este vorba de societăți anonime comerciale sau industriale, de clădiri noi, sau vechi. Amortizarea se face fie raportată la valoarea clădirilor, fie la venitul lor, după caz.

Ce privește societățile anonime industriale situația lor e mai ușoară, amortizările admise la clădiri fiind arătate în art. 31 din lege, pct. 6 resp. art. 123 din lege. Asemenea e stabilit în art. 30 alin. 3 că venitul imobilelor afectate industriei se socotește a fi cuprins în venitul întreprinderii industriale, fiind impus o singură dată la impozitul industrial. Deci venitul acestor clădiri nu se impune la impozitul pe veniturile proprietăților clădite (sau agricole).

Cu privire la societățile anonime comerciale însă urmează din textul articolelor de mai sus, că venitul rezultat din proprietățile clădite ale acestora, în toate cazurile este impozabil la impozitul pe clădiri, conform cap. II. art. 13 și următoarelor din lege. Întrucât la acest capitol, în art. 16 se precizează, că odată cu impunerea se vor scădea din valoarea locativă (venitul imobilelor evaluat înainte pe 5 ani de către comisiunea de recensământ) 20% drept cheltuieli de gestiune, asigurări contra riscurilor, întreținere și amortizare și numai restul venitului se impune, este natural, că nu se mai admite o nouă cotă de amortizare, calculată după valoarea imobilelor arătată în bilanțul societății.

Deci amortizarea imobilelor societăților comerciale se face în raport cu venitul acestor imobile și nu în raport cu valoarea lor, ca la industrie.

Deosebirea ce se face aci atât cu privire la impunerea imobilelor societăților comerciale, cât și relativ la modul de calculare al amortizării — după venit înainte stabilit și nu după valoarea imobilului — pune în inferioritate societățile comerciale.

Astfel un imobil în valoare de 2 mil. Lei al cărui venit este de Lei 160.000.— în proprietatea unei societăți comerciale va fi impus după Lei 160.000 minus 20% cheltuieli de întreținere etc. adică după 128.000 Lei. Amortizarea acestui imobil se va putea face în circa 100—125 ani, considerând că din cele 20% din venit scutite de impozit, dacă deducem cheltuielile normale de întreținere și asigurare, reparații obișnuite, cari nu măresc valoarea imobilului, deci dacă din suma de Lei 32.000.— scădem circa jumătate, ne rămâne pentru amortizarea propriu zisă Lei 16.000.— anual.

Acelaș imobil în proprietatea unei societăți industriale, va putea fi amortizat în 10 maximum 20 ani, deoarece art. 31, pct. 6 prevede un amortisment scutit de impozit de 5%—15% pe an din costul imobilelor.

Relativ la impunere asemenea există o deosebire importantă. De unde la societățile industriale, venitul imobilelor fiind impus laolaltă cu celelalte venituri ale societății, întrucât societatea nu dispune de venit impozabil, nu va fi impusă, deci imobilele rămân deasemenea neimpuse, — la societățile comerciale venitul imobilelor va fi impus chiar și în cazul, când întreprinderea lucrează cu pierdere.

Faptul că deși venitul imobilelor societăților comerciale este impus la clădiri, totuși acest venit figurează în mod normal în bilanțul societății, după care aceasta se impune la comercial pe deoparte, pe de altă parte împrejurarea că valoarea locativă (stabilită de comisia de recensământ și impusă la clădiri) nu totdeauna se cifrează la aceeași sumă cu venitul imobilelor arătat în bilanț, dă loc la diferite interpretări greșite cu ocazia impunerilor — firește totdeauna în detrimentul contribuabilului, față de care organele fiscale, aproape fără excepție, aplică un iperzel condamnabil și dezastruos.

Nu e intenția noastră să cercetăm aici efectele dăunătoare ale acestui iperzel, nu numai asupra contribuabililor, ci implicit asupra întregii economii naționale, amintim numai faptul, că indiferent de recursul ce-l înaintează contribuabilul și de rezultatul acestui recurs, impozitul stabilit de instanțele prime este exigibil și nu arareori întreprinderi viabile și folositoare au fost împinse în faliment prin astfel de greșeli. Mai adăugând că judecarea recursurilor înaintate Curții de apel are loc după un an doi dela impunere, astfel chiar dacă întreprinderea rezistă până i se face dreptate, pierde mii și zeci de mii de Lei anual în dobânzile sumelor în-

cassate în plus de fisc, cari sume nici nu i se mai restituiesc, ci se calculează în impozitele viitoare. Ba pe deasupra până se înregistrează pe roluri scăderile cuvenite — ceea ce iară necesită în împrejurările de azi circa un an de zile — contribuabilul e încontinuu molestă cu sechestre și publicații de vânzare și pus pe drumuri prin birourile administrațiilor financiare și percepțiilor, cauzându-i din nou pierdere de timp, pagube și neplăceri.

Mai amintim încă o nedreptate ce se face întreprinderilor comerciale la impunerea venitului din clădiri și anume în legătură cu scutirea de impozite a noilor clădiri.

Aceste clădiri sunt scutite de impozitele elementare și ca atare nu sunt impuse la impozitul pe clădiri. În schimb însă fiscalul impune venitul lor la impozitul comercial (tot impozit elementar) în baza art. 31, pct. 1, care prevede: „Dacă imobilele sunt proprietatea exploatareului și sunt impozabile la impozitele pe veniturile proprietăților agricole sau al celor clădite, se va scădea venitul brut evaluat și impus acolo“.

În cazul dat fiscalul nu ține seamă de motivul pentru care clădirile nu au fost impuse la impozitul pe clădiri, adică scutirea lor, ci cere contribuabilului să arate chitanța că a plătit impozitul pe clădiri. Nu poate face dovada plății impozitului pe clădiri, e impus la comercial. Deci scutirea e iluzorie. Ba ce e mai mult, se poate întâmpla să fie impus mai greu după clădirile scutite (?) decât după cele impozabile. Anume impozitul pe clădiri este de 12% plus 8% adiționale, deci în total 20%. Acelaș venit impus la comercial, se taxează cu 10% plus 6% adiționale plus impozitul complementar, a cărui cotă de impunere variază după rentabilitatea capitalului între 0.5 și 27%, prin urmare impozitul total poate atinge chiar și 43%.

În privința aceasta nu se poate ajunge nimic întrucât comisia centrală fiscală prin decizia publicată în M. O. Nr. 45 din anul 1924, ca adăus la § 79 din instrucțiuni dispune categoric: „Dacă acele imobile însă sunt scutite de impozit, venitul lor intră în compunerea beneficiului impozabil, întrucât nu mai poate fi vorba de dublă impunere“.

Rămâne la aprecierea contribuabilului să aleagă, dacă renunță la scutire și cere să fie impus la clădiri sau acceptă mai bucuros impunerea la comercial.

Un alt inconvenient este interpretarea ce se dă uneori de fisc acestor texte, prin care se caută a se impune venitul imobilelor impus odată la clădiri și la impozitul complementar și adiționalele veniturilor comerciale.

În declarația individuală despre veniturile comerciale ce fiecare societate anonimă trebuie să o facă fiscoi, scăderea din venitul impozabil la comercial, a veniturilor impuse la clădiri, se cere conform art. 31, pct. 1 din lege, care amintește de imobilele, *cari servesc întreprinderii*, sau cari sunt destinate exploatării. Unele organe fiscale consideră numai acele imobile, sau părți de imobile, ca servind întreprinderii, cari sunt ocupate de birourile sau magaziiile propriu zise ale societății, iar întrucât restul acestor imobile este ocupat de funcționarii întreprinderii sau alte persoane, ori sunt exploatate prin închiriere, nu le consideră ca fiind destinate exploatării, deși venitul obținut prin închiriere, care încă e o exploatare, se cuprinde în bilanțul societății și e folosit în întregime de societatea proprietară. Pe baza acestei aprecieri arbitrară și nedrepte apoi, nu se admite la scăderile art. 31 întreg venitul imobilelor, ci acea parte din venit, care provine din chirii, se admite la scăderi pe baza art. 33 deși acest articol nu are nici o legătură cu venitele imobilelor. Prin procedura aceasta contribuabilul e păgubit, fiindcă scăderile art. 33 sunt supuse impozitului complimentar și adiționale, astfel că ar urma ca după această parte a venitului să se plătească următoarele impozite:

impozitul pe clădiri	12%
adiționale la „	8%
adiționale la comercial	6%
impozit complimentar până la	27%
deci impozitul total poate atinge	53%

Este evident o dublă impunere și totuși se întâmplă, că unele comisii de apel admit acest punct de vedere profund greșit.

În astfel de cazuri se va introduce recurs la Curtea de Apel, violarea art. 31, pct. 1 din lege fiind evidentă.

Se pune întrebarea, ce se întâmplă cu venitul imobilelor ce trece peste valoarea locativă impusă la clădiri.

Tot în adausul § 79 din instrucțiuni se spune: Venitul imobilelor scutite de impozitul elementar agricol sau pe clădiri, intră în compunerea beneficiului supus la impozitul comercial sau industrial, *ca și sumele ce se încasează în plus*, în cazul când venitul constat de comisia de recensământ s'a sporit ulterior. În vederea, că în compunerea venitului impozabil la impozitul comercial sau industrial intră venitul brut al imobilelor scutite de impozitul pe clădiri, urmează ca la stabilirea acestui impozit se pot scădea ca cheltuieli sumele necesare pentru

întreținerea și amortismentul imobilelor până la limita de 20% din venitul brut al lor. În acest caz nu se mai poate face și amortismentul de 5% prevăzut de art. 31, al. 6 fiind deja cuprins în scăzământul de 20%.

Rezultă clar din cele de mai sus:

1. Că venitul imobilelor impus odată la clădiri, trebuie scăzut din baza impozabilă la comercial și anume în conformitate cu art. 31 din lege pct. 1. Deci după acest venit nu se va mai plăti nici impozit comercial, nici complimentar, nici adiționalele instituite pe lângă impozitul comercial.

2. Că din venitul imobilelor impus la impozitul comercial, din orice motiv, fie că imobilele sunt scutite de impozitul pe clădiri, fie că venitul lor e mai mare decât suma impusă la clădiri, — se vor scădea 20% ca cheltuieli de întreținere și amortisment, cari 20% se vor calcula după suma ce se impune la impozitul comercial.

Deși am arătat mai sus că adausul la § 79 precizează, că scăzământul de 20% se referă la venitul brut încasat de fapt de societate și nu la valoarea locativă a clădirii și cu toată această fel de amortizare a imobilelor, e aproape iluzorie și raportată la costul lor uneori nu atinge nici 1% anual, totuși reprezentății fiscoi în unele cazuri încearcă să mai reducă și din acest minim de amortisment și nu admit la scădere, decât 20% din valoarea locativă stabilită înainte cu ani de zile de comisia de recensământ, bineînțeles, când acest fapt e în interesul fiscoi, adică valoarea locativă e mai mică decât venitul brut efectiv. Adecă la impunere alege, suma cea mai mare, iar la scădere (amortizare) o alege pe cea mai mică.

Această procedură nu e nici logică, nici în spiritul legii și nedreptățește în mare măsură pe contribuabili.

Mai întâiu, comisia de recensământ a stabilit valoarea locativă cu ani înainte, în împrejurări cu totul altele decât cele de azi. Alta era valoarea banului în 1927—28 și alte posibilitățile de exploatare a imobilelor. În special ce privește imobilele scutite, comisia de recensământ nici nu a întreprins lucrări deosebite pentru stabilirea valorii lor exacte, dat fiind faptul, că și de altfel după aceste imobile nu urma să se plătească nici un impozit, iar pe de altă parte la imobilele nescutite, chiar dacă valoarea lor locativă ar fi fost subevaluată, fiscoi nu era păgubit cu nimic, urmând ca diferența să se impună la impozitul comercial.

Au mai fost apoi astfel de cazuri, în cari venitul imobilelor nu putea fi evaluat nici aproximativ, de ex. venitul întreprinderilor. Deși întreprinderile au de scop în primul rând exploatarea imobilelor prin închiriere, totuși din natura afacerilor de întreprindere rezultă, că aceste închirieri nu sunt fixe și pe timp mai îndelungat, nu se încheie contracte separat cu fiecare client pe lângă o chirie și pentru un timp înainte determinat, cari contracte să poată servi de măsură la evaluarea valorii locative, ca la imobilele închiriate pentru locuințe sau prăvălii etc. Chiria, care aci este reprezentată prin taxele de întreprindere, variază zilnic, după cum variază și stocul mărfurilor întreprindere și depinde în mare măsură de mersul vieții comerciale, tarife vamale etc. Venitul lor poate fi de 2—3 ori mai mare sau mai mic într'o lună sau într'un an, decât în luna sau anul următor. Deasemenea și uzura imobilelor este mai mare sau mai mică în raport cu intensitatea exploatării lor și este just ca și impozitul, precum și cvota de amortizare să fie în concordanță cu venitul și uzura imobilelor, astfel după cum reese din bilanțul anual, în care se prezintă o situație limpede și exactă. Astfel ajunge și fiscul în posesiunea totalității drepturilor sale și este ferit și contribuabilul de impuneri nedrepte.

În acest sens s'a pronunțat de altfel și Curtea de Apel din Cluj prin sentința dată sub Nr. fisc. III. 3881—2/929, anulând deciziunile instanțelor prime în urma apelului contribuabilului. În urma acestei sentințe s'a admis la scăderile art. 31 ca cheltueli și amortisment 20% din venitul imobilelor arătat în bilanț și impus la comercial.

Orice altă interpretare înseamnă nesocotirea dispozițiilor art. 31 din lege și § 79 din instrucțiuni cu adausele sale și poate fi atacată prin recurs.

N. OPRȘIU.

Conversiunea datoriilor agricole *).

Până în momentul încheierii revistei noastre nu a pătruns în publicitate nici o știre pozitivă asupra formei definitive, în care proiectul guvernului privitor la conversiunea datoriilor agricole, va fi prezentat parlamentului.

*) Iată și un proiect de conversiune prezentat de dl V. Madgearu în Comisiunea parlamentară. Il publicăm sub titlul de curiozitate.

Dl Madgearu propune convertirea necondiționată pentru toate datoriile agricole până la 5 hectare. Datoriile proprietarilor cu peste 5 hectare să fie convertite numai dacă nu depășesc suma de Lei 10.000 de hectar la pământ arabil și Lei 15.000 de hectar la vii și fâneațe.

În ce privește bănele, dl Madgearu cere măsuri de ocrotire în prima linie pentru Banca Națională. Iar referitor la celelalte bănci propune:

Atâta se știe, că guvernul după discuțiile și consultările avute cu diferiți factori în cădere, financiari și economici din țară, s'a decis la anumite modificări a proiectului original.

Se mai știe, că proiectul a fost acceptat, ca baza de discuție și de parlidele de opoziție, cari au avut deja consfătuiri comune cu guvernul.

Un comunicat precis asupra rezultatului acestor consfătuiri, până în prezent, n'a apărut, ci numai scurte extrase asupra părerilor exprimate de diferiți membri ai opoziției.

În fine ziarul din capitală aduce știrea despre o lungă conferință, ce a avut dl Ministru Argetoianu cu dl Roger Auboin, consilierul tehnic al Băncii Naționale, în chestiunea proiectului de conversiune a datoriilor agricole.

Obiectul discuțiunii au fost consecințele, ce va avea legea conversiunii asupra Băncii Naționale, dat fiind faptul, că majoritatea creditelor agricultorilor, aprobate de bănci, se află, pe calea reescontului, în portofoliul Băncii Naționale.

Interesul acesteia cere ca operațiunile de conversiune sau lichidare efectuate pe baza legii de conversiune, ce urmează a se crea, să nu fie opozabile Băncii Naționale.

După informațiile, ce le are ziarul „Argus“ principiile și măsurile proiectului modificat, ce urmează a se supune parlamentului spre deliberare sunt următoarele:

Nici o dispoziție a legii de conversiune nu va putea fi opozabilă Băncii Naționale pentru polițele reescontate de ea, de către debitorii principali sau de bănci.

Contribuția bănească a Statului va fi limitată și bine precizată, atât în ce privește contribuția la plata dobânzilor, cât și în ce privește garanția Statului pentru obligațiile emise.

Sumele stabilite vor fi trecute în buget.

Pentru proprietarii cu mai mult de 5 hectare conversiunea va fi, cu desăvârșire facultativă.

Ipotecile și celelalte gajuri în mâna creditorului vor fi respectate, astfel încât fiecare să-și păstreze rangul său și fraudele ce s'ar crea, prin creditori fictivi, să nu poată păgubi pe creditorii privilegiați.

Amortizarea pierderilor rezultate în urma conversiunii să se facă din fondul de rezervă al băncilor și dacă acestea nu sunt suficiente din capitalul social (!)

Pentru acoperirea pierderilor băncilor populare Statul să contribuie cu 50%.

Capitalurile necesare în acest scop să se ia din mijloacele Centralei Băncilor Populare.

Sumele amortizate vor fi a se trece între activele băncilor sub o denumire corăspunzătoare și a se folosi pentru restituirea lor în primii 3 ani întreg beneficiul net, realizat de bănci, iar în anii următori jumătate a beneficiului net.

Băncile a căror pierderi suferite prin conversiune sunt mai mari decât 50% a capitalului, urmează a fi licitate judecătorește.

Ce joc ușor cu averea mobilă câștigată cu multă trudă de miile de cetățeni! Comentariu la acest nou plan — nu trebuie!

Banca Agriculturii nu va putea emite obligații decât în măsura garanției Statului, îngrădită și stabilită prin buget.

Aceste obligații nu vor putea fi date creditorilor în plată silită.

Banca Agriculturii le va plasa ea, plătind creditorului în numerar. Dacă însă, creditorul primește plata în obligațiuni, atunci banca va da obligațiile debitorului, care la rândul său, le va remite creditorului.

La convertirea datorilor a debitorilor cu mai puțin de cinci hectare se va ține seama de suma datorită. Nu vor fi convertite datorile foarte mici și nu toate datorile vor fi convertite pe termen de treizeci de ani.

Prin aceste modificări, guvernul crede că măsura de conversiune, atât de necesară pentru ușurarea debitorilor greu apăsați și liniștea în țară, nu va păgubi, ci va îmbunătăți starea tuturor creditorilor și mai ales, a băncilor din provincie.

Aceasta fiindcă, proiectul așa cum va fi modificat, nu urmărește să împingă pe debitori la neplata creanțelor sau să plătească mai puțin decât pot, ci îi va stimula să și plătească datorile în măsura puterii lor și în condiții multă-miitoare.

În acest scop, se va prevedea că nu se vor folosi de legea de conversiune, acei debitori cari nu-și preschimbă creanțele sau nu-și plătesc dobânzile.

CRONICA

Impunerea salarelor funcționarilor particulari. Proiectul de lege al guvernului privitor la crearea unui impozit excepțional asupra salarelor funcționarilor particulari întâmpină, precum se pare, opoziție generală, nu numai în cercurile direct interesate, ci și în sânul partidelor politice.

După știri apărute în ziarele din capitală, însă neconfirmate până acum, vor fi scutite de noul impozit salarele dela Lei 20.000—25.000, după alte știri salarele până la Lei 10.000.

Procura avocaților stagiari este liberă de timbre. Comisiunea centrală a timbrului în ședința sa dela 7 cert. a declarat, că autorizațiunea dată de avocat, avocatului stagiar, conform art. 11 din legea avocaților, de a pleda în unele afaceri, neavând caracterul procurei sau împuternicirii din art. 4, § 13, ci fiind o simplă abilitare, care dă avocatului stagiar dreptul să lu-

creze pe răspunderea sa proprie, și nu în numele și pentru avocatul, care l-a abilitat — nu este supusă la plata taxet timbrului.

*

Indicele de scumpete pe Noembrie 1931 arată că în Noembrie a. c. s'au scumpit față de August 1916: alimentele de 46'75 de ori; îmbrăcămintea de 51'92 de ori și diversele de 29'81 de ori.

Media prețurilor tuturor mărfurilor a fost în Noembrie 1931 de 42'82 de ori mai mare decât în August 1916 și cu un sfert la sută inferioară cotei din Octomorie 1931.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 28 Nov. 1931, a Băncii Naționale următoarele poziții

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.988,937.000
Devize	1.755,257.734
Monetă divizionară	515,089.362
Portofoliul comercial	13.335,521.190
Avansuri pe titluri și metale prețioase	626,653.119
Datoria Statului	3.484,560.893
Avansuri temporare Tezaurului	1.752,000.000
Titluri și participațiuni	878,899.140
Fond. de pens. și asistență pt. personal	145,042.407
Imobile	579,097.534
Mobilier și mașini de imprimerie . .	101,499.583
Cheltuieli de administrație	210,401.734
Activ corăsp. unor angaj. pe termen	1.170,691.214
Conturi diverse	2.881,553.981
Totalul activelor	36,425,204.891

Pasiv

Capital social	600,000.000
Fond de rezervă	380,931.312
Fonduri pentru amortizări	404,506.890
Fonduri de pensii și asis. pt. personal	146,455.029
Bilete B. N. R. în circulațiune	23.519,215.710
Conturi curente și depozite la vedere	5.966.006.614
Dobânzi și beneficii diverse	426,539.787
Conturi diverse	1.340,884.114
Raportul între stocul de aur și angajamente	30,49%
Raportul între stocul total și angajamente	36,32%

Taxa: { Scont 8%
Dobânda 9%